

**REPUBLIKA HRVATSKA
PRAVOBRANITELJICA ZA DJECU**

Zagreb, 26. listopada 2007.

PORUKA POLITIČARIMA U POVODU IZBORNE KAMPANJE:

DJECA NEMAJU PRAVO GLASA, ALI IMAJU SVOJA PRAVA

Prema popisu stanovništva iz 2001. u Hrvatskoj ima 931.927 djece, od 0 do 18 godina. Djeca čine 21 posto ukupnoga stanovništva ili više od jedne petine. Ona imaju prava, ali nemaju pravo glasa pa ih političari nerijetko zaboravljaju u svojim programima koje nude građanima.

Zato podsjećamo i pozivamo sve političare da u izbornoj utrci jasno kažu kako namjeravaju poboljšati zaštitu dječjih prava.

Premda su hrvatski zakoni u načelu usklađeni s odredbama Konvencije o pravima djeteta, koja je donesena prije 18 godina, njihova provedba nailazi na prepreke. Unatoč proklamiranoj spremnosti i dužnosti svih da se brinu o dobrobiti djece, stvarnost je drukčija.

Donosimo kratki podsjetnik s bolnim točkama i problemima na koje upozoravaju i statistička izvješća i sama djeca.

DJEČJI GLAS NE ČUJE SE DOVOLJNO U DRUŠTVU

Djeca i mladi rijetko dobivaju mogućnost iznijeti svoje probleme pred one koji odlučuju o njihovu rješavanju. Iako deklarativno imaju pravo na slobodno izražavanje mišljenja, njihova stajališta, želje i potrebe najčešće nemaju šireg odjeka niti utjecaja u društvu.

DJECA TRPE ZBOG NASILJA

Djeca su žrtve nasilja i zanemarivanja u obitelji, u odgojno-obrazovnim institucijama u domovima za djecu, u sportskim klubovima i drugdje. Ona i sama upozoravaju da nisu dovoljno zaštićena od nasilničkog ponašanja vršnjaka, ali i odraslih.

Prema podacima MUP-a u 2006. godini počinjeno je 4348 kaznenih djela na štetu djece i obitelji, a u prvih devet mjeseci 2007. već je počinjeno gotovo 4000 takvih djela.

Najučestalije je zapuštanje i zlostavljanje djeteta koji čini 38 posto ili 1514 slučajeva, a 32 posto ili 1295 slučajeva odnosi se na nasilničko ponašanje u obitelji.

DJECA STRADAJU U PROMETU

U proteklih deset godina, na hrvatskim je prometnicama smrtno stradalo 263 djece, a ozlijeđeno ih je 17.427. U sedam mjeseci ove godine u prometu je stradalo 1104 djece, 14 je poginulih, 166 sa teškim, a 924 je sa lakšim tjelesnim ozljedama. Nekad su djeca najviše stradavala kao pješaci, a danas najviše stradavaju kao putnici u vozilima, najčešće u vozilima svojih roditelja ili najbližih osoba s kojima bi trebala biti i najsigurnija pa i u školskim autobusima.

Dokle će djeca stradavati u tolikom broju u prometu, pitanje je koje su i ove godine postavila djeca članovi dječjih foruma i dječjih gradskih vijeća.

DJECA NE OSTVARUJU PRAVO NA UZDRŽAVANJE

U ukupnom broju obitelji s djecom udio roditelja koji žive sami s djecom je 20,6 posto, što znači da je svaka peta obitelj jednoroditeljska. Prema nekim istraživanjima 48,7 posto roditelja obveznika uzdržavanja ne ispunjava svoju zakonom propisanu obvezu što znači da oko 43.000 djece u dobi do 18 godina ne prima uzdržavanje.

Na inicijativu pravobraniteljice za djecu Hrvatska odvjetnička komora pruža besplatnu pravnu pomoć u postupcima uzdržavanja, a samo u ovoj godini obradila je 750 slučajeva.

KVALITETNO OBRAZOVANJE I SLOBODNE AKTIVNOSTI NISU DOSTUPNI SVOJ DJECI

Rezultati eksperimentalnog vanjskog vrednovanja postignuća učenika osnovne škole pokazalo je da naš sustav obrazovanja ne pruža podjednake šanse za uspjeh svoj djeci i da postoje goleme razlike među pojedinim školama iako rade po istom nastavnom planu i programu. Izrazite su razlike u postignućima djece ovisno o njihovu socijalnom statusu i obrazovanju roditelja, ovisno o tome pohađaju li matičnu ili područnu školu, o stručnosti nastavnog kadra te o tome jesu li «đaci putnici».

Djeci i mladima koji žive u ruralnim sredinama i siromašnim obiteljima uglavnom su nedostupne sportske, kulturne i umjetničke aktivnosti kojima bi se bavili u slobodnom vremenu.

NEDOSTATNA ZAŠTITA ZDRAVLJA I PREVENCIJA BOLESTI

S normativom od tisuću djece na jednog pedijatra ne može se ostvariti željeni standard zdravstvene zaštite za svu djecu. U školama se ne provodi sustavni zdravstveni odgoj, čime je otežano provođenje djelotvorne prevencije, zaštita reproduktivnog zdravlja te sprečavanje spolno prenosivih bolesti i maloljetničkih trudnoća.

NEDOSTATAK KVALITETNIH MEDIJSKIH SADRŽAJA ZA DJECU

U većini medija vrlo je malo sadržaja namijenjenih mlađoj publici, a televizijski program obiluje neprimjerenim sadržajima i u vremenu kad su djeca ispred tv-ekrana.

«Zašto na televiziji nema ničeg pametnog što bi nas zanimalo?» – pitala je pravobraniteljicu jedna 12-togodišnja učenica.